22.9.2020

Valtion velanhallinnasta

Aika 22.9.2020 klo 10.45

Paikka Eduskunta, Verojaosto

1 Yleistä

Valtiokonttori vastaa valtion velanhallintaan liittyvistä käytännön toimista. Valtiovarainministeriö vastaa velanhallinnan strategisista linjauksista. Valtion velanhallintaan määritellään kuuluvaksi valtion lainanotto, velan hallinnointi, kassavarojen sijoittaminen ja riskienhallinta. Lisäksi Valtiokonttori pitää yllä valtionvelkaan liittyviä tilastoja ja vastaa valtion luottoluokituslaitossuhteista. Valtionvelka on osa Suomen julkisen talouden velkaa.

2 Valtion velanhallinta vuonna 2020

2.1 Uutta velkaa 17,6 miljardia euroa

Valtion lainanoton avulla maksetaan takaisin erääntyvä valtionvelka ja katetaan valtion budjetin mahdollinen alijäämä. Lainanoton tavoitteena on tyydyttää valtion rahoitustarve kustannustehokkaasti ja tavalla, joka mahdollistaa rahoituksen saatavuuden kaikissa olosuhteissa. Samalla huolehditaan siitä, että valtionvelan koroista ja erääntymisistä aiheuttava rasitus valtiontalouteen jakautuu tasaisesti ja ennustettavasti.

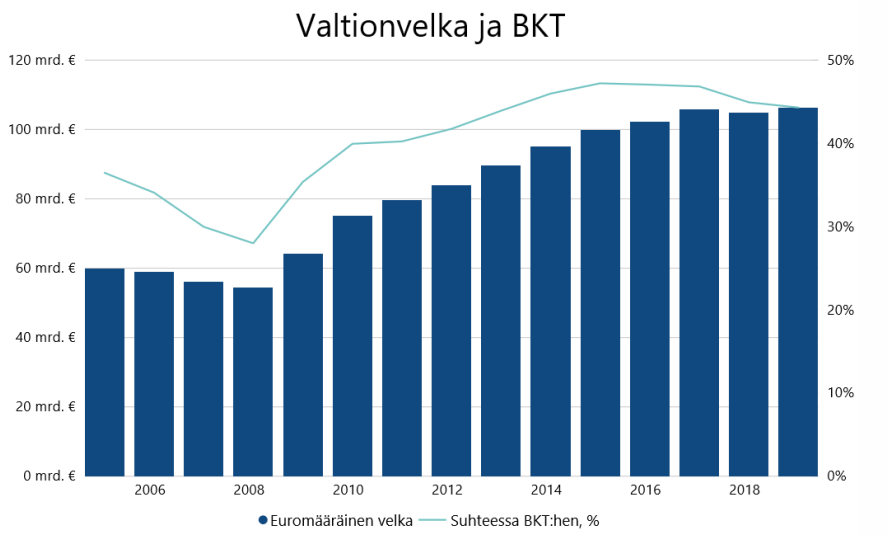

Lähde: Valtiokonttori

22.9.2020

Suomen valtio ottaa vuonna 2020 17,6 miljardia euroa uutta lainaa (nettolainanotto ml. velanhallinnan erät), kun V lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 1,3 miljardilla eurolla. Täydennettynä kuoletusten osuudella velanoton kokonaismäärä on 38,7 miljardia euroa, mikä sisältää sekä pitkän että lyhyen yli vuodenvaihteen ulottuvan varainhankinnan osuudet. Vuoden lopulla budjettitalouden velkakannan arvioidaan olevan 123 miljardia euroa.

Lähde: Valtiokonttori

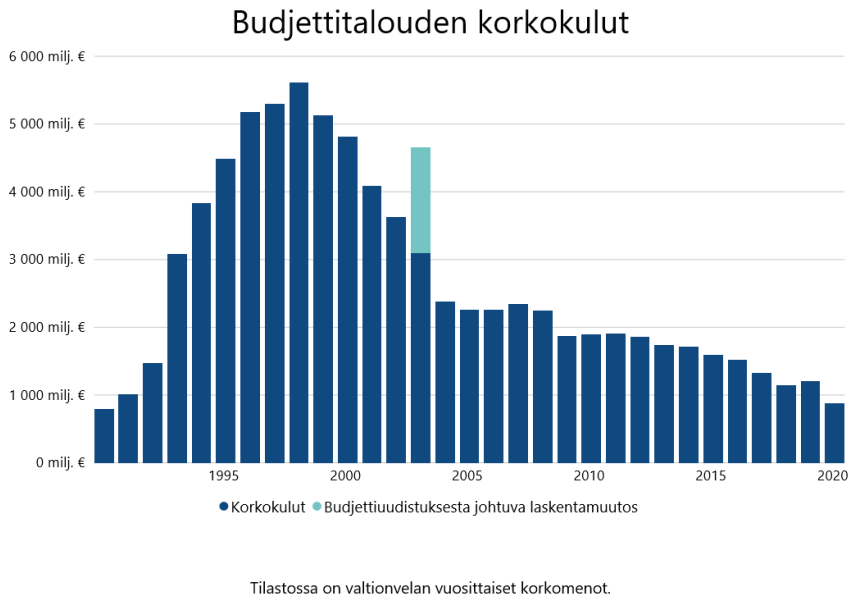

Tilastossa on valtionvelan vuosittaiset korkomenot.

Lähde: Valtiokonttori

2.2 Varainhankintaa euroissa ja dollareissa

Valtio lähti maaliskuussa kasvattamaan kassapuskuriaan koronakriisin aiheuttamien lisämenojen ja verotulokertymän laskun kattamiseksi merkittävällä lisälainanotolla. Ensivaiheessa maalis- ja huhtikuussa lisälainanotosta lähes 75% toteutettiin lyhyillä alle vuoden mittaisilla valtion velkasitoumuksilla. Tällä varainhankinnalla varmistettiin valtion lyhyen aikavälin maksuvalmius ja riittävä kassapuskuri erittäin poikkeuksellisessa ja epävarmassa markkinatilanteessa.

Valtion pitkän varainhankinnan suhteellista osuutta on tämän jälkeen kasvatettu. Tähän mennessä valtio on lainannut 38,7 miljardin bruttolainanottotarpeestaan 30,5 miljardia euroa, josta pitkän varainhankinnan osuus on 19,3 miljardia ja lyhyen alle vuoden mittaisen varainhankinnan osuus 11,2 miljardia euroa. Lisääntyneen lainanottotarpeen vuoksi valtio on laskenut vuonna 2020 liikkeeseen kolme uutta euromääräistä viitelainaa perinteisen kahden liikkeeseenlaskun sijasta.

Helmikuussa valtio laski liikkeeseen uuden 15 vuoden euromääräisen viitelainan (3 miljardia euroa) ja kesäkuussa 20 vuoden euromääräisen viitelainan (3 miljardia euroa). Elokuussa valtio laski liikkeeseen uuden 10 vuoden euromääräisen viitelainan (3 miljardia euroa). Valtio laski myös liikkeeseen toukokuussa uuden 10 vuoden dollarimääräisen viitelainan (1,5 miljardia dollaria). Lisäksi olemassa olevien viitelainamaturiteettien kantoja on kasvatettu aktiivisesti viitelainojen huutokaupoilla ja muilla lisäemissioilla.

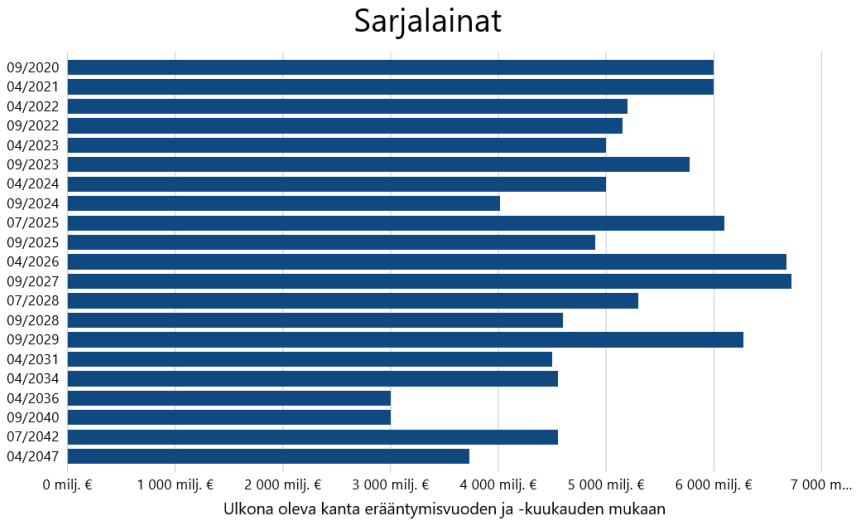

Suurin osa valtionvelasta muodostuu sarjaobligaatioista. Valtaosa niistä on valtion viitelainoja.

Lähde: Valtiokonttori

Laskiessaan liikkeeseen lainoja muissa valuutoissa kuin euroissa valtio suojautuu aina valuuttakurssiriskiltä. Koko valtionvelka on suojaustoimenpiteiden jälkeen euromääräistä.

2.3 Valtion likviditeettiasema sopeutettu uuteen toimintaympäristöön

Valtiokonttori on vastuussa valtion kassanhallinnasta. Kassanhallinnan tärkein tehtävä on valtion maksuvalmiuden hoito ja turvaaminen. Kassanhallinnassa joko sijoitetaan kassavaroja tai otetaan rahamarkkinoilta lyhytaikaista lainaa kulloisenkin tilanteen mukaan.

Valtion virastot syöttävät Valtiokonttorin hallinnoimaan kassaennustejärjestelmään tulo- ja menoennusteensa. Valtiokonttori seuraa ennusteiden avulla koko valtion tulo- ja menovirtoja sekä maksuvalmiutta ja varmistaa, että valtion rahat riittävät joka tilanteessa.

Vuoden 2020 maaliskuussa koronakriisin puhjettua valtio kasvatti kassapuskuriaan merkittävästi yli 10 miljardilla eurolla. Valtion likviditeettiasema on näin sopeutettu vastaamaan poikkeuksellisen nopeaa velkaantumista.

Elokuussa likvidikassan päivittäinen keskikoko oli yli 14 miljardia euroa. Kassan koko on huomattavasti viimevuotista noin 4 miljardin kassan keskitasoa korkeampi.

Lähde: Valtiokonttori

3 Tietoa luottoluokituksista

Luottoluokitus on luottoluokituslaitoksen näkemys lainanottajan kyvystä ja tahdosta selviytyä taloudellisista velvoitteistaan. Päättäessään valtion luottoluokituksesta luottoluokittajat arvioivat mm. kansantalouden tilaa, julkisen talouden kuntoa ja poliittista järjestelmää.

Luottoluokittajat ilmoittavat arvionsa lainanottajaan liittyvistä luottoriskeistä kirjainyhdistelmillä, joista AAA tai Aaa kuvaavat korkeinta mahdollista pitkäaikaisen velan luottoluokitusta. Sijoittajat hyödyntävät luottoluokituksia arvioidessaan sijoituksiin liittyviä riskejä.

Suomen valtio ostaa luottoluokituspalveluja kolmelta luottoluokituslaitokselta, jotka ovat Fitch Ratings, Moody's Investor Service ja S & P Global Ratings. Pitkän velan osalta Suomen valtion luottoluokitukset ovat AA+, Aa1 ja AA+ vakain näkymin. Edellisten lisäksi on myös muita luokituslaitoksia, jotka osoittavat Suomen valtiolle luottoluokituksia. Luottoluokitukset tarjoavat Suomen valtion obligaatioista kiinnostuneille sijoittajille kolmannen osapuolen arvion Suomen valtiontalouden tilasta.

Luokituslaitokset julkaisevat vuosittain Suomea koskevia analyysejä rahoitusmarkkinaosapuolten käyttöön. Suomen valtion luottoluokitussuhteista vastaavana tahona Valtiokonttori julkaisee luokituslaitosten analyysit ja mahdolliset luokituspäätökset omilla verkkosivuillaan.

Valtion luottoluokituksen julkaisemispäivät vuonna 2020:	
30.10.2020	Fitch Ratings

Lisätietoa valtion velasta ja velanhallinnasta osoitteessa:

www.valtionvelka.fi